

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročilnice se upravnistvo ne osira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglas in oznanila se računajo po 7 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 28. Odpriete reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je moč.“

Prihodnost Trsta.

III.

(Konec.)

Tak nepričakovan napredek so pa dolžna pred vsem modrim svojim upraviteljem, kojih skrb je bila, ako mesta neso imela blizu rek ali voda, da so zadnje v svoje mesto napeljali ter s tem omogočili osnovanje in delovanje tovarn. Dosti dobre vode je vsakemu mestu v zdravstvenem obziru živa potreba, in tudi, da se razširi in razvije obrt, treba je motornih močij, mej koje štejjemo v prvej vrsti obilo vode.

Je-li Trst z prepotrebno vodo preskrbljen, ali vsaj se nameruje je semkaj v zadostnej množini napeljati?

Nenasitljiva gospoda na magistratu delajo uže nad četrt stoletja projekte in načrte, kako bi v Trst napeljali vode, jedó in drago zaračunajo svoje poskušnje in preiskave — a vode še ni in je ne bode ter bi je ne bilo, ako ne pošlje usmiljeni Bog obilnega dežja ali se ne narodi kak Mojzes, ki bi čudotvorno palico vdaril po steni ter bi iz nje privrela voda.

Studije in preiskave vode stanejo ubogo občino vsaj uže nad 50.000 for. ako ne več; pred seboj imamo tudi znamenito dobo, ko se nam odpravi svobodno pristanišče, a mestni očetje v mestnej svétnici zgublajo dragi čas in trosé še dražji denar za „Pro Patrijo“, „Società dei canottieri“, za remuneracije slavnoznanih „morettov“, za lahonske ovaduhe v okolici, itd. itd. — vse za drugo, a na korist mesta ne!

Zadnji čas jeli so misliti, kako bi nekemu italijanskemu naselniku pomagali do mastnih dobičkov, predavši mu uravnanje tržaškega starega mesta. Tega je Trstu treba toliko, kolikor vozu petega kolesa. Kaj nam pač mari, da-li je Trst lep, ako je lačen? Česa pomagajo n. pr. Benetkam vse zgodovinske in umetniške znamenitosti, ako v njih po javnih ulicah suha rebra kaže najgroznejša bêda in revščina?

Utile dulci in ne dulce, potem pa utile! Prej glejmo, da koristimo in potem še le, ako nam sredstva dopuščajo, da olepšamo in popolnimo. Nespameten je pač oni kmet, ki krasi svojo kočó od zunanaj, a ko vanjo stopiš, pride ti nasproti iz vseh kotov najhujši smrad ter kaplje od stropa deževnica, gledal pa bode pred vsem na kočino trdnost in pripravnost.

Pravi voditelji Trsta morali bi tedaj pred vsem drugim skrbeti, da v mesto napeljejo dobre in obilne vode, da skrbje za dobro kanalizacijo in druge koristnejše stvari. Dobra ali slaba bodočnost mesta odvisi najbolj od njunega delovanja in skrbi. —

Česa pač treba izdavatí ogromne svote za olepšavo, ako je še dvombena prihodnost Trsta? Skrbimo prej za dobro in koristno in še le, ko smo to dosegli za lepoto!

Razpisane so uprav sedaj volitve v mestni in deželni zbor; od nas odvisi, kdo nam bode v prihodnje gospodoval: ali lahonska zapravljiva klika, ali dobri in skrbni Avstrijci.

Od njih odvisi tudi prospah ali propad Trsta. Videant consules. L.

Črtice iz življenja cesarjeviča Rudolfa.

Po smrti cesarjevičevej spominajo se razne osebe, katere so prišle v dotiko z pokojnim prestolonaslednikom, raznih podrobnostij iz njegovega življenja, katere jasno govore o ljubeznjivosti in dobrem srcu cesarjevičevem. V spomin našemu Rudolfu objavljamo nastopno zbirko takih črtic.

Profesor Udel, katerega je cesarjevič večkrat k sebi povabil, pripoveduje:

Prvič ga je povabil cesarjevič v Opaticjo 1886. leta. Po obedu moral je Udel peti dunajske ljudske pesni, katere je cesarjevič posebno ljubil. Najbolj se mu je

dopadal kuplet: „To ni Góthe pisal“, kateremu se je srčno smijal. Razne pesni moral je trikrat ponavljati. — Neki večer, ko je bil Udel pri cesarjeviču na Dunaji, zahteval je zadnji, naj se vsede k glasovirju. Cesarjevič je primaknil stol tik njega, naslonil glavo na obe roki ter ostal otožen ves čas, dokler je Udel pel. Med tem se odpró vrata in ko se Udel nehote ozre, reče mu cesarjevič: „Ne dajte se motiti; to je baje nek duh, kateri se prikazuje po vseh dvorih; taki duhovi pridejo in zopet odidejo“. Te besede izrekel je cesarjevič jako resnobno.

Lani je bil Udel večkrat pri cesarjeviču v Mayerlingu. Nek dan opazi cesarjevič med obedom, da Udel jako malo pije, zato mu zakliče: „Pijte; enkrat moramo vsi umreti, eden prej, drugi poznej! Tako se mi je prorokovalo. — Videli bodete, da bodem jaz kmalo umrl.“ Po kratkem molku dostavi: „Najraje bi umrl na bojišču!“

O drugej priliki vpraša cesarjevič, katero je najlepše letovišče? Udel je naštel več sloveh letovišč, toda cesarjevič odmaje z glavo rekoč: „Najlepše je po letu na Dunaju; tu se mnogo ljudi ne vidi, s katerimi bi se drugače moralo priti v dotiko.“

Ljubil je Dunaj iz vsega svojega srca. Na njegovej pisalnej mizi stal je model stolpa cerkve sv. Štefana, okolu njega v polukrogu slike cesarske rodbine. Jako rad je govoril v dunajskem narečju, katero je dobro znal. Ako se je čula kje kakšna nova šaljiva beseda, med prvimi jo je znal cesarjevič ter se vedno takim šalam srčno smijal. Večkrat je prišel kdo cesarjeviču take nove šale pripovedat, toda on ga je odvrnil smijé z besedami: „O, to za mene ni več novj; to uže vem!“ Kakor večina Dunajčanov, pošalil se je tudi on rad z osebami, pri katerih je opazil kakšno nedolžno slabost.

Nedavno govorilo se je o plesih. O tej priliki omeni cesarjevič: „Jako žal

mi je, da izbornih plesov na Dunaju ne bodem mogel obiskati!“

Ni bila to slutnja bližnje smrti?
(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državnega zbora predsednik g. dr. Smolka poročal je zbornici, da je šlo predsedništvo izrazit sožaljenje zbornice na prebritkej izgubi, ki je zadela presvitlo vladarsko hišo in z njo celo Avstrijo. Cesar je predsedništvo preprijazno vsprejel ter v svojem odgovoru s toplimi besedami spominal se svoje presrečno ljubljene soproge, cesarice, katera mu je bila v onih dneh neizmerne žalosti in nesreče največja podpora. Smolka je poročal to s solznimi očmi in zbornica je tiho poslušala besede predsednikove. Dunajski listi pa v navdušenih člankih slave cesarico, kot najplemenitejšo ženo.

V državnem zboru se je razpravljalo potem o zakonskem načrtu o osnovi javnih skladišč. V tem načrtu so ustanovljene določbe, v katerih krajih in pod kakimi pogoji naj se ustanove skladišča. Svrha tem skladiščem je ta, da vsak producent, bodisi kmet ali obrtnik, lahko spravi svoj pridelek ali izdelek v takem skladišču. Vodstvo skladišča mu izda potrdilo, da je shranil toliko in toliko tega ali onega blaga in še neko drugo listino imenovano „warant“. Izkaz o založenem blagu vsak posestnik lahko proda, kakor blago samo, na warrant pa si lahko udolži kako svoto, ki pa ne presega vrednosti založenega blaga. S tem bi bil torej promet jako olajšan, kajti moglo bi se kupovati in prodajati, ne da bi bilo treba blago samo prevažati od enega kraja v drugi. Založno spričevalo in warrant moreta preiti lahko v deset rok, blago pa ostane tako dolgo

PODLISTEK.

Sultan Jahja.

(Dr. K. Glaser)

Mali slovenski narod, najbolj izpostavljen pleme slovanskega naroda, ker ga obkoljujejo mogočni narodi, nemški, italijanski in ogerski, se spominja v svojih narodnih pesmicah najbolj — krutega Turka: imel je braniti v prejšnjih stoletjih evropski zapad proti strašnim navalom groznega krvoločnega. Celó umetne pesni govore o teh bojih. — Naravno je tedaj, da so slovenski zgodovinarji* v zadnjih letih pridno začenjali preiskavati zgodovino slovenskih-turških bojev, razjasnjevati ono dobo, ko so se junaško bojevali hrvatski in slovenski plemenitaši in prostaki proti polumesecu, n. pr. Ungnad, Kacijonar i dr. na diplomatskem polji, Herberstein in Visnjegorski in dr.

V zadnjih dveh stoletjih pa se je Turčin nekoliko nazaj pomaknil; zdaj gleda nanj

* Parapat, Letop. Slov. Mat. 1870; Turški boji itd. Iv. Steklasa; Ziga Visnjegorski, Letop. Slov. Mat. 1887; Parapat, Vestnik 1878 itd.

paznim okom — Rus in drugi mogočni narodi; prašanje, kedo dobi dedščino po onemoglem poštovalcu Mohamedovem je — svetovno.

Razvija in razvozljuje se to prašanje uže stoletja; ono ne zanamljuje samo zgodovinarja, nego vsacega omikanega človeka, posebno po Jugoslovane. Mislim tedaj, da ne bode odveč, ako Slovencem ob kratkem narišem do zdaj malo znano osobo Sultana Jahja po knjigi, o kateri piše Zarnke's Literarisches Centrallblatt 1888 št. 45, da je njen pisatelj položil s srečno roko temelj k zgodovini orientalskega prašanja.

Naslov te knjige slóve:

Sultan Jahja dell' imperial casa otomana altrimenti Alessandro conte di Montenegro e suoi discedenti in Italia. Nuovi contributi alla storia della questione orientale a delle relazioni politiche fra la Turchia e le potenze cristiane nel secolo XVII.; publicati da Vittorio Cattaldi; * con la scarta di documenti, diplomatiei finora inediti tratti da parecchi

* Pseudonim Oskarja pl. Hasseka, profesorja na državnej gimnaziji v Trsti.

archivi di stato e privati. Trieste, G. Chiopris; editore. 1888. 660. p.

Razdeljena je knjiga na tri dele: I. Čez 300 strani obsegajoč životopis Jahjin; II. Pripomnje k tekstu iz jako obširnih dotičnih italijanskih, nemških, francoskih, angleških in španskih virov; III. Blizo 100 diplomatskih dokumentov iz arhivov v Toskani, Florenci, Benetkah, Vidmu, Simancasi na Spanjskem in od drugod.

Nahajajo se v knjigi tudi podobe grbov, slike Katarine Kastriote, Jahjine soproge in dvoje otrok Elene Ottomane in Mavricija Ottomana.

Glavni vir životopisu je med drugim do zdaj še ne izdan spis Rafaela Levakoviča, ki je bil poprej duhoven v propaganda fide v Rimu, potem škof v Semendriji in nazadnje nadškof v Ohridi.

Da se podatki o življenji Jahjinem ne opirajo na neovrgljive vire, mislili bi, da je to bujni roman, kar se pripoveduje o Jahji. Zdj ga nahajamo na Poljskem, zdaj na Laškem, potem na Nemškem in koj na Bulgarskem.

Oče Jahjin bil je Mahomed III., mati

Helena Komnena, krasna Grkinja iz Trebizonde (Trazezunt); narodil se je v Magneziji, kjer je bil oče namestnik sultanu Muratu III. Radi kuge se preseli rodbina v Carigrad; ker pa v ondašnjih viharnih časih Jahja ni bil varen v turški prestolnici, zbeži z bulgarskim služabnikom Hasanom v Saloniko; mati vstopi v samostan baziljanski, sin pa v samostan sv. Anastazija blizu Salonike, kjer je bil krščen na ime Aleksandera.

Sluga pa je vedno ostal v dotiki z svojim gojencem, in mu je dostokrat prinašal v samostan razne vojaške igre.

V samostanu ostane osem let.

Njegov bivši služabnik Hasan ga pripravi, da zapusti samostan, in da se oba kot mohamedanska meniha napravita na pot. Dočim sta prehajala mnogo krajev, so se vrstile razne homatije v Carigradu, celo Perzi so se bili postavili Turkom porobu. Jahja mislil je na to, kako bi zasél carigradski prestol in se je v ta namen pridružil Piri-paši, pa brez vspeha.

Potem se napoti v Malo Azijo, oklene se upornika Kara-paše; njegov zvesti Hasan hoče omoriti Ahmeda I., da bi

v skladišču, da je kupi mož, ki mu ga je res treba. Ako ima torej kmet žito, spravi je v tako skladišče ter dobi zato založni izkaz in warrant. Če mu je treba denarja, lahko zastavi warrant, ako dobi pa kupca, proda mu založni izkaz. Kupcu mora izročiti obe listini; ako je warrant zastavljen, održe mu kupec toliko, kolikor si je udolžil nanj, izplača upnika ter dobi od njega warrant. Kar je do sedaj javnih skladišč v Avstriji, sezidale so je banke ali pa občine. Ta pravica ostane tem korporacijam še nadalje, vzeto jim bo pa pravo, na založeno blago dajati posojila. Ta naredba posebno peče nekatere poslance in židovske liste, češ, da ako banke ne bodo imele pravice dajat posojila na položeno blago, tudi skladišč ne bodo zidale, ker so ta samo ob sebi pasivna. V podrobni razpravi o tem zakonu pobijala sta poslanca Lienbacher in Kronawetter določbo § 1, po kateri bi se taka javna skladišča ne smela zidati v deželah ob meji. Vlada je vzela to točko v svoj predlog morda zaradi tega, da bi zaprečila tihotapstvo in kopičenje inozemskega blaga ob meji, kar bi utegnilo delati preveliko konkurenco domačim pridelkom. Ti nazori so pa popolnoma krivi. Nikjer niso javna skladišča tako potrebna, kakor baš ob mejah, kjer bi posebno pospeševala izvoz in promet blaga. Tudi strah pred tihotapstvom je prazen, ker se dajo skladišča jako strogo nadzorovati. Posebno slaba je pa določba § 1, ki daje ob mejah le pogojno pravico sezidati javno skladišče. S tem je vlada izrekla, da bode dajala te pravice le onim, ki so v njeni milosti, vsem drugim pa jo prikrati. Stavljen je bil predlog, naj se § 1 predrugači tako, da bode imel pravico vsakdo zidati javna skladišča in to tudi ob mejah. Ta predlog je zavržen ter sprejet § 1 nespremenjen, kakor ga je vlada predlagala. Prav tako je sprejet tudi § 2.

Ogerska vlada je sklenila udati se opoziciji ter neznatno spremeniti § 14 vojnega zakona, da bode razprava o tem predmetu čim prije zvršena ter da se izvedejo letošnji nabori uže na podlagi novega zakona. Kar se pa tiče madjarskih zahtev glede jezika, prepusti se stvar cesarju kot vrhovnemu poveljniku, da sam odloči o tem; oziralo se bode pa kolikor mogoče na te želje. — Madjarski dijaki v vseh večjih mestih nadaljuje demonstracije proti novemu vojnemu zakonu. Kakor kaže, bode pa vse zastoj, ker je uže sigurno, da bode vladen predlog sprejet. —

Vnanje dežele.

Ruski minister za notranje posle Tolstoj odstopi vsled slabega zdravja, na njegovo mesto pride Manassein. Tolstoj je izdelal načrt o preustrojenji zemstev, ki pa v državnem svetu ni bil sprejet. Go-

spravil svojega Jahja na prestol; pa tudi to je izpodletelo.

Nadžkof soloniški priporoča Jahji, naj gre nagovarjat krščanskih vladarjev, da bi mu pomagali. Z Hassanom ubereta pot v Krakov, kjer so ju bili skoraj zaprli; potem zbeži v Prago, kjer ga pa lepo vsprejme Rudolf II. Tam ostane vse leto, pa ne opravi ničesar.

Poslanec saksonski na praškem dvoru, ga priporoča Ferdinandu, velikemu vodji toskanskemu, ki se je trudil na vse pretege, da bi napravil Turkom sitnosti. Ta povabi Jahjo v Italijo. Jahja se napoti tje pod imenom ogrskega velikaša Pallfy-ja, in pride tje, ko baš umre Ferdinand. Sprejeli so ga sicer prijazno, pa itak poslali grškega duhovna Moschetti-ja v jutrove dežele, da bi izvedeli kaj natančnejega o Jahji.

Razum drugih verodostojnih poročil je bila Jahji ugodna izjava Gaspara Graziana, rojenega Hrvat, ki je po raznih stranskih potih konečno postal vladar otoku Naksu, in ki je bil temeljito poučen o carski rodbini.

(Dalje prih.)

vorilo se je, da odstopi zaradi tega; kakor javljajo kompetentne strani, umakne se pa samo zato, ker je zelo obolel.

Dogovori srbskega kralja z radikali so bili brezuspešni. Ministerstvo Hrističevo ostane še nekaj časa na krmilu. Kakor poročajo iz Belega grada, nadejati se je, da bode še le v drugej polovici februarja meseca sestavljen nov kabinet. Te dni so v Belem gradu občinske volitve. Liberalci in radikali so postavili kandidate, borba bode huda. Kakor kaže, zmaga pa radikali.

V Rimu so bili te dni jako nevarni nemiri. Ker se je v zadnji čas mnogo zidalo v Rimu, prišlo je tja okolo 20 tisoč delavcev. Vlada in občina sti pa naenkrat vstavili dela, češ, da primanjkuje denara. To je delavce, ki so ostali naenkrat brez zaslužka, silno razburilo. Zbrali so se in nekaterim hujskačem se je posrečilo silno je razburiti. Najprej so odposlali deputacijo k mestnemu županu in v ministerstvo, vprašati, zakaj sti občina in vlada naenkrat ostavili dela. Župan se je izgovarjal, da je občina v jako slabih denarnih razmerah in da za sedaj ne more nadaljevati pričetih del, obljublja jim pa, storiti kolikor mogoče, da preskrbi delavcem zaslužek. V ministerstvu dobili so tudi jako nepovoljen odgovor. To je delavce silno razdražilo in kolovodjem se je koj lahko posrečilo je pregovoriti, da so v silnih tolpah navalili v mesto. Razbili so vse svetilnice, vsa okna pri skladiščih in prodajalnicah. Oplenili so vse one trgovce, kamor so ulomili. Škoda se računi nad 400 tisoč. Vlada ni bila pripravljena na ta punt, zato se je vojakom še le pozno posrečilo razgnati puntarje. Strah v mestu je velik. Prodajalnice so ostale še drug dan zaprte. Po vsem mestu so vojaki, ki varujejo banke in druge zavode. V zbornici so razni poslanci interpelovali vlado zaradi teh nemirov. Sklenilo se je, nadaljevati neka dela, ter se je dovolilo pol milijona, da se da zaslužka ubogim ljudem. — To je menda prvi blagor najnovejše italijanske politike, ki išče novih zemelj v Afriki — doma pa ljudje mrejo v bedi in nesreči.

Francoski vojni minister izdal je naredbo, s katero nalaga vsem poveljnikom, naj svojim podložnim generalom in drugim častnikom zapovedo, da se nikakor ne smejo vpletati ni v notranjo ni v vnanjo politiko. V svojih poveljih na vojake, nimajo se ni z besedico takniti politike ker bi moralo sicer ministerstvo strogo kaznovati tako početje. Zbornica je sprejela s 504 proti 9 glasom predlog, da se začne debata o reviziji ustave. Razprava prične v četrtek. Ministerski predsednik je rekel, da mora ministerstvo in zbornica ostati na svojem mestu, da odpre svetovno razstavo.

Begunec.

Povest. Spisal Janez Koren.

VI.

Brezskrbno se otroče smeje,
Sveta se ne zaveda,
Smejoče le sedanjest gleda.
Ivan Jenko.

Vesel koraka Dreje po stezi preko malih gričev in dolinic vse povprek, saj ovce svoje izročil je vitezu v varstvo, dokler se sam ne vrne. Zdaj teče, zdaj se ustavi in prešteva denar, jeli kaj zgubil in kaj bi počel, ako bi mu ga nestalo. Dreje ni imel, odkar je živ, toliko denarja v roki; niti videl ga ni toliko; vidil je le kak krajcer ali šestico; le redko kedaj goldinar pri svojem gospodarju Gomilščeku.

Obieka Drejeveva ni bila baš za semenj; obrobljena je bila in tu pa tam tudi zakrpana. Iz domačega platna hlače, oprsnik črn, na glavi imel je čepico, tkano iz domačega sukna in na nogah lesene coklje, obite z debelimi žrebli. V Drejeu vpoznaš pravega slovenskega pastirja v začetku devetnajstega stoletja.

Dreje prisopiha v trg K . . . . ., ne zmeni se za lepe otroče igrače in

Nemški državni zbor je sprejel po kratkej razpravi zakon, po katerem je v Alzaciji in Loreni samo nemščina veljavna pred sodišči. Proti temu zakonu je govoril samo en poslanec. Nemški državni zbor je začasno pretrgal svoje delovanje. Snide se zopet po štirih tednih. V rumunski zbornici je stavil Blahremberg predlog, naj se posadi bivši ministerski predsednik Bratiano in vsi njegovi kolegi na obtožno klopo. Zbornica, to je vladna večina, je zavrgla predlog. Najhitreje se boji, da bi se kaj takega tudi njej lahko pripetilo, kedar se opoziciji posreči vreči sedanji kabinet. Gospodje ministri si mislijo, bodimo usmiljeni z našimi predniki, da bodo tudi nam znaneci milostivi.

DOPISI.

Iz Novokračin v Podgradskem okraju, 10. febr. 1839. Da ne bi kdo sumničil g. Waišelna, da je on to pisal, izjavljam najprej svečano, da njega še nikdar nisem videl v Novokračinah.

Čudim se, da g. W. v 11. št. „Edinosti“ odvraca od sebe sumnjo zaradi dopisa v 6. št. in še tako neokretno! Trdi, da omenjeni dopis sumniči. Kako? Misli resno, ali se šali? Navel sem tam samo besede družega. Dopis torej ne sumniči, nego razne osebe se sumničijo zaradi dopisa. To je samo dokaz, da še ni izumrla neumestna navada, preiskovati ali domnevati kdo je pisal. Kaj se je pisalo, to je glavna stvar. Kakor sem čul, morali bi se v tej zadevi opravičevati tudi drugi in ne samo g. W., n. pr. gg. S. I., A. R., I. D., A. Ž., J. Š. itd. — moral bi se opravičevati sploh vsak, kdor je zmožen slovensk stavek napisati in stanuje v Podgradu ali pa v obližji, kajti sumničilo se je na sve strani. Samo g. W. vsedel se je na limanice, ker se je prestrašil neprijaznega obraza nečega gospoda! Drugi molče — in prav imajo. Menda vedo ceniti vrednost takega govora.

G. W. nekako oblastno povdarja, da se „luča kamenje za njegovim hrbtom“. To je sumničenje! Resnica in „kamenje“ sta dva pojma. Sicer pa: s kako pravico zahteva g. W., da bi dopisniki pri njemu iskali dovoljenja? G. W. se preveč šali!

Zaradi slavošpeva na g. sodnika se ne bodem prepiral. Pridržujem si pa, ako bode treba, pojasniti tudi ta „kapitelj“, ne da bi imel kaj obzira na kogar koli in — brez prošnje za dovoljenje. No, upam, da ne bode treba, kar bi mi bilo najprijetneje. Kajti bolj sem miroljuben, nego g. W., katerega kot Ipvavca samo opozorim, da je mnogokrat preveč nade, ko trta lepo evete. Pozneje privale se „od zgoraj“ črni oblaki ter vsuje toča, ki vniči vso nado.

Še eno vprašanje. Na kaj se opira

slastna jedila, katera so izložena v prodajalnicah; hiti naravnost na živinski semenj, do lepih konjev, ki stoje drug pri drugemu ter glasno rezgečejo. Obide in pregleda vse živali, slednjič vstavi se pri lepem vrancu. „Ta bi bil menda najboljši, ta je najilejši izmed vseh na semnju“, misli pri sebi, stopi bližje, ogleduje ga od nog do glave, gladi ga po kratkej dlaki, odpira mu usta in gleda na zobe.

Prodajalec opazuje dečka nekoliko časa, potem pravi: „Dečko! kupi konja!“ „Koliko hočete zanj?“

Prodajalec se smeje in pravi: „Za tristo forintov bi ti ga dal, če bi bil ti le za deset let starši.“

„Tristo forintov ni zadnja cena, gotovo ne!“ odgovori deček ne zmenivši se za neuščne besede prodajalčeve.

„Ako bi imel le nekoliko brade, potem bi se morda uže pobotala.“

„Dvestoinpedeset je zadosti, več ne dam, ker več ni vreden konj.“

„Jaz se ne šalim več s teboj, pojdi!“ odgovori ojstro prodajalec.

„Vzemi denar!“ reče nek drugi prodajalec, ki je slušal razgovor, „on naj ti

trditev g. W., „da velečenjeni g. sodnik nikomur ne brani, pa tudi nikogar ne silni, da postane član bralnega društva?“ Mar sta gg. K. in W. siamežka dvojčeka?

T. V.

Iz Doline 9. februarja. [Izv. dop.] V soboto dne 9. febr. t. l. bila je volitev novega nadžupana za tukajšno županijo. V ta namen je prišel g. c. kr. okr. komisar Rebek kot vladin zastopnik; dva volilca sta bila zadržana vsled bolezni. Volitev se je vršila kakor smo želeli, kajti izvoljen je Dolinskim nadžupanom g. Ivan Slavic, posestnik v Dolini. Tvoj dopisnik, predraga „Edinost“, bil je prenagel; sicer ni povzročil nobenega nereda; znabiti je zgrešil tudi hišno številko in napisal 105 mesto svoje, kar je v naglici prav lahko mogoče. Sploh pa se kaže v svojih dopisih jako občutljiv, nič mu ne vgaja, nad vsem se spodtika. Priznamo sicer, da se povsodi nahajajo pomanjkljivosti, a ne samo v vaseh, ampak tudi v trgih in mestih, koji se pa po mogočnosti odpravljajo. Kar se tiče naše srenje, moramo biti prav hvaležni sedaj izvoljenemu nadžupanu, da je kot vaški župan mnogo pomanjkljivosti odpravil in mnogo potrebnega vkrenil. Pod njegovim županovanjem se je sezidala mrtvašnica, stražnica s zaporom, popravile ceste, mostovi in zidovje okoli naše lepe cerkve, nasadil prostor pred cerkvijo. Pod njegovim županovanjem so se odpravili nepotrebni „likofi“, a pomnožili dohodki, posebno s tem, da se je vsled njegovega pritiska povzdignila najemnina za lov na 205 gl. na leto. V sredi vasi dal je napraviti še en vodnjak. Ta mož, ki je uže šestokrat pokazal dejansko svojo nadarjenost in skrb za občino, ima pa tudi značaj in srce. V svojem govoru kot novoizvoljeni nadžupan se je kaj lepo izjavil, da so, in bodo nasprotstva škodljiva. Teško mu je prevzeti težavno nalogo, a prevzame jo, ker vidi, da so mu jo skoro enoglasno izročili in niso se ozirali na dopisnika, ampak na glas svojega srca. Skazano mu čast in zaupanje bode vračeval s tem, da se bode zvesto trudil za korist vse občine. Novi nadžupan je vladnemu zastopniku izjavil, kakor ni eden njegovih prednikov, da bode dopisoval v materinščini, da ne bode odpisoval na dopise, kojih jezik ne pozna. To so lepe lastnosti novoizvoljenega nadžupana, radi česar smo žnjim jako zadovoljni in na njega ponosni. Zaradi tega pa je občina slavila vspeh volitve z razsvetljavo in godbo, katera se je priredila njemu na čast. Več občinarjev.

Domače vesti.

Politično društvo „Edinost“ ima v nedeljo dne 17. t. m. odborovo sejo v

da denar in ti njemu konja. Pokaži denar!“

„No, dobro! plačaj dvestopedeset goldinarjev in konj je tvoj,“ reče prodajalec.

„Tu je denar oče in konj je moj!“

Vsi začudeno gledajo nepoznanega dečka, ki nudi denar prodajalcu. Prodajalec se sramuje, da ga je ugnal deček in vpraša: „Kje si dobil toliko denarja?“

„Kaj vam mari za to,“ odvrne deček. „Rekli ste naj plačam in konj je moj.“

„Od kod si?“

„Kaj je tvoj oče?“

„Tat je!“ upijejo okoli stoječi. „Denar je ukradel, na sodnijo žnjim!“

Dreje, toliko pravičen in zvest čuvši to sumničenje, vžalosti se, da niti odgovoriti ne more možakom, kateri ga dolže tatvine.

Bližnji stražnik pristopi, da vidi, kaj se godi. Ljudje pripovedajo o dečku, denarju in konju. Ker ni hotel deček stražniku razjasniti, od kod ima denar, odpelje ga na sodišče.

(Dalje prih.)

prostorih „delalskega podpornega društva“ (Via Molin piccolo št. 1). Na dnevnem redu je nadaljevanje posvetovanja o bližajočih se volitvah. Prosijo se zatorej vsi gg. odborniki in namestniki, da se seje polnoštevilno vdeležijo.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabrala je družba „Nedaj“ dne 10. t. m. 7 gl. 64 kr. Slava! — V gostilni g. Mavriča pri sv. Jakopu nabralo se je dne 10. t. m. gl. 145. — V pušici „Slovenske Čitalnice“ v Trstu nabralo se je 10 gld.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti nabrala je vesela družba, zbrana pri g. Piščancu v Rojanu, 2 gl.

Delalskemu podpornemu društvu poslal je g. Gašpar Kastelic nadžupan v Materiji kot odgovor na povabilo k društvenemu plesu gl. 5. Presrečna zahvala!

Zalovanje o smrti Njegove cesarske Visokosti cesarjeviča nadvojvode Rudolfa bilo je tudi v Gorici in po goriški deželi splošno. Od prvega dne, ko je došla žalostna vest, do pogreba, ki je bil vtorek popoldne, vihrale so črne in avstrijske zastave raz javna in privatna poslopja. V turek je imela šolska mladina mašo in potem prost dan. Vtorek popoldne prižgale so se luči po glavnih mestnih ulicah; ob svetilnicah bili so pripeti črni in beli trakovi. Mnogo občinstva je bilo posebno zadnji dan v črnih oblačilih, prodajalnice popoldne večinoma zaprte.

V prvostolni cerkvi goriški bila je dne 8. t. m. predpoludne ob 10. uri slovesna črna maša povodom smrti prestolonaslednika Rudolfa. Raznih zastopov in pobožnega ljudstva bila je cerkev tako natlačena, kakor še nikoli o takej priliki. Prevzvišeni nadškof sam je služil sveto opravilo.

Cesaričinje Štefanije apanaža določila se je tako: Vdova cesaričinja uživala bo obresti od starih milijonov goldinarjev. Dotična vsota plačevala se jej bo v polletnih obrokih naprej. Mlada nadvojvodinja Elizabeta ostane na Dunaji in bo cesar sam njen varuh, tako poroča „Corresp. del'Est.“ „Hlas Naroda“ trdi, da bo cesaričinja Štefanija stalno bivala v Pragi.

Slovensko gledališče. Tržaško podporno in bralno društvo priredilo je dne 9. t. m. v gledališču „Fenice“ dramatično predstavo s sodelovanjem osebja ljubljanskega dramatičnega društva. Predstavljalo se je znano narodno igro v 5. dejanjih „Revček Andrejček“ pod vodstvom režiserja dramatičnega društva g. I. Borštnika. Dramatično društvo ljubljansko slovi že preko meje ožje naše domovine, da nam ni treba posebno omenjati, da se je vršila predstava eksaktno in izborna. „Revček Andrejček“ (g. Borštnik) žel je burnega odobravanja. Za njim so se posebno odlikovali g. Slavko (Anžé), g. Kocelj (Jeklen) in g. Danilo (Pavel). Zadnji zdi se nam nekoliko preobčutnega v ulogi priprostega ljubimca. Gospod Perdan (Grešnik) grešil je le v tem, ker je govoril za razmerno prostorno gledališče nekoliko pretiho. Gosposodične Zvonarjeva, Gostičeva in Nigri-nova bile so popolnoma na svojem mestu in kos svojim ulogam. Pohvalno moramo omeniti tudi naših diletantov, kajti vedli so se kakor da so na odru domači. Posebno velja to o gosp. Borovčakov-Grebencu, ki je obe svoji ulogi igral z živo tehniko. Občinstvo, katero se je zbralo ukjub izredno slabemu vremenu v lepem številu, posebno pa veliko tržaške inteligence, bilo je predstavljalcem hvaležno ter je večkrat burno izzivalo. — Po igri bil jo ples, ki je trajal do jutra. Zabava se je vršila skozi gladko in lepo, na kar gre vsa čast odboru tržaškega podporn. in bralnega društva. Tudi gmotni uspeh je povoljen. — Nadejamo se, da bo sledilo tej predstavi še več enacij v probudo naše inteligence, katera bi mogla konečno osnovati domače dramatično društvo v Trstu.

Tako društvo imelo bi zagotovljen uspeh, kajti prepričali smo se že o zadnjem predstavi, da se zanima celo občinstvo italijanske narodnosti — akoprav le iz rado-vednosti — za slovenske igre in zaradi tega je baš tako društvo najlepše sredstvo, s katerim se dokaže našim nasprotnikom,

da je Slovenec sam dovolj onikan ter da ne treba usiljevati mu p t u j e prosvete.

Mizarški klub priredi dne 16. t. m. ples v dvorani gledališča Politeama Rossetti. Ustopnina 1 gl.; vsak gost sme pripeljati seboj 2 dami, kateri ste ustoppine prosti.

Pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku priredi dne 24. t. m. veselico s petjem in igro. Program objavimo o svojem času.

Vabilo k veselici, ki jo priredi bralno društvo „Mir“ v št. Petru v četrtek 14. svečana t. l. v gostilni pri „Zvezdi“ g. I. Špilarja na korist Miroslava Vilharja spomeniku v Postojni. Razpored: 1. Pozdrav gostov. 2. Dr. G. Ipavec: „Mornarska“, možki zbor. 3. Stritar: „Mladini“, deklamuje gena. P. Fleš. 4. Monsonge d'amour, svirata na citre gospica F. Špilarjeva in gosp. V. Zalaznik. 5. M. Vilhar: „Planšer“, možki zbor. 6. „Šaljivi prizor“, predstavlja g. R. Dolenc. 7. Šaljiva loterija. 8. Ples. Začetek ob 7. uri zvečer. — Svira kvintet A. Bleyer. — Ustopnina za ude 50 kr., za neude 1 gl. Dame so ustoppine proste. — K prav obilni vdeležbi vabi

ODBOR.

Odbor za morsko kopelj v Trstu objavil je svoje poročilo za leto 1888. Prvi del sezone začel je 2. junija, drugi 25. julija; kopelj se je zaprla 17. septembra. V obiskrbi je bilo 125 otrok v zavodu in sicer 30 (15 iz Trsta, 15 iz drugih mest cesarstva) proti plačilu in 95 (vsi iz Trsta) brezplačno. Vreme sploh ni bilo ugodno; vendar je zdravstveni uspeh jako ugoden. 49 otrok bilo je tako slabih, da so morali ostati tudi v drugem delu sezone v kopelji. Od 125 otrok ozdravilo je 49; zdravje se je poboljšalo 74, samo 2 sta ostala bolna. Troškov je bilo 6320 gl. 11 kr.; društveno premoženje iznaša 29.266 gl. 70 kr., za kar se bo zgradilo posebno primerno poslopje.

Ustanova Vicco. Borzna deputacija razpisuje tri štipendije trgovinske in obrtne zbornice po 150 gl., do katerih ima pravico po eden dijak brez ozira na narodnost in vero, trgovskega in ladjostavbenega odseka na tukajšnji trgovinski in pomorski akademiji in jeden v Trstu rojen dijak na katerej državno pripoznanj inženirske šoli. Četrta štipendij v iznosu 300 gl. podeli se dijaku iz Trsta, kateri je dovršil trgovsko šolo, da more podvzeti dve prekomorski poti v razširjenje svoje vede. Prošnje v štirih tednih od 6. t. m. borznej deputaciji.

Slovenskim učiteljem priporočamo najtoplije „početnico nemškega jezika“, katero je sestavil naš rojak, gospod profesor Rajmund Čuček. Opozarjamo na dotični oglas v današnji številki.

Nova iznajdba. Gosp. Bellussich, rojen na Labinščini v Istri, c. kr. profesor na učiteljski v Kopru, iznajdel je nov stroj, katerega si je dal privilegovati v Avstro-Ogerske pod imenom „Velocimeter“. S tem jako umetnim strojem podal je omenjeni profesor nov dokaz, kako se more vporabiti čudovata električna moč v različne svrhe na korist človečanstva.

Majhen je ta aparat, ki kontrolira liki veren sluga vsak korak, katerega stori kočijaž z njemu poverjenimi konji in kočijo v nenavzočnosti gospodarja.

Ta stroj s pomočjo elektrike točno beleži, da-li kočija stoji, ali se vozi in to kako hitro se vozi, kdaj se je začela gibati in kedar se je ustavila. Razun tega beleži, da-li se je vozila kočija prazna, ali je sedela v njej kakšna oseba; kaže tudi, koliko je bilo oseb, kedar je katera stopila v kočijo ali izstopila iz kočije, torej koliko časa se je vozila vsaka posamezna oseba.

Stroj je avtomatičen, torej ni treba človeške pomoči, tudi nobeden ne more kontroliranja zaprečiti.

Ta stroj je velike praktične vrednosti za gospodarje fijakerjev v velikih mestih, ker odslej morejo vsaki večer na stroju čitati, koliko je kočijaž zaslužil,

mež tem, ko so se morali doslej oslanjati na poštenost kočijaževo.

Stalni smo, da ima ta stroj jako lepo bodočnost in da se bo de liki blisk po vsem svetu jako brzo razširil in z njim tudi ime vrlega našega vrlega Istrana in rodoljuba, kateremu k lepej iznajdbi čestitamo iz vsega srca, želeč mu najlepšega uspeha.

V Dolini je bil 9. t. m. izvoljen županom g. Ivan Slave s 25 glasovi proti 3 glasovi. Želimo da bi novi župan res bil kar od njega upamo i želimo! A vendar i to spoznamo, da je Bog do sedaj po županih le šibo nad Dolinsko občino pošiljal. No tega ne moremo pri novemu županu danes soditi, sicer pa ob svojem času javimo. — N.

„Haidenschaft“ ali „Ajdoščina“? V bosenskej Dubici živi naš rojak, kateri si dopisuje pogostoma z svojim prijateljem v Ajdoščini. Slavna c. kr. pošta v Dubici pa ne ve, kje je Ajdoščina in zato-rej redno samovlastno izpravlja naslov, briše „Ajdoščino“ in dostavi „Haidenschaft“. To se je dogodilo že mnogokrat. Sedaj pa se je poštni uradnik v Dubici uže naveličal izpravljanja naslov ter se zagrozil jednostavno pisalcu, ko mu je izročil zopet pismo z naslovom „Ajdoščina“, da je ne odpošlje, ako ne bo de naslov v nemškem, ali pa v italijanskem jeziku! Toraj slovensko ime slovenskega trga naj se piše v tujem jeziku zaradi toga, ker poštni uradnik ne mara slovenščine! Ako ima vsak poštni uradnik toliko oblasti, kakor c. kr. poštar v bosenskej Dubici, potem se ni čuditi, da prihajajo od vseh strani večne pritožbe vsled večnih neredov in osornostih uradnikov.

V Korminu sklenil je občinski zastop v izvanrednej seji dne 3. t. m., da se izjavi Njeg. Veličanstvu cesarju brzojavno najglobokeje sočutje na težkej izgubi. Dne 5. bila je v župnijskej cerkvi črna maša, katere so se vdeležili občinski zastop, javni uradniki, razna društva, šolska mladina in drugo občinstvo. Ves trg bil je v žalosti. —

Za goriško trgovinsko in obrtno zbornico potrdil je trgovinski minister za leto 1889 predsednikom barona Ritterja-Zahonyja in podpredsednikom Ivana Paternollija.

Ubojstvo. Dne 12. t. m. sprl se je v žganjeriji v ulici S. Sebastiano h. št. 5 21letni težak Maks Grablovic iz Trsta z nekim Karlom Smerdu, po domače „Cajo“. Smerdu je svojega nasprotnika z nožem na levi strani vrata smrtno ranil. Grablovica so odnesli takoj v bolnico, kjer je k malo zatem umrl. Brat ubitega, 30letni težak Lavoslav Grablovic je zvedel, da mu je brat zaklan ter hitel v stanovanje ubijalčevo v hiš. št. 3, ulice Cavezzeni. Dobil ga je v postelji ter ga večkrat udaril z sekuro, katero je dobil slučajno v sobi, po glavi in nogah, da so morali vsled tega napada odnesti tudi Smerduja v bolnico. Lavoslava Grablovica so odveli v zapor. Smerdu ni baš težko ranjen; straži ga v bolnici redar.

Sodnijsko. Trgovec Pavel Cuppo je obsojen zaradi nevarnega pretenja na 4 mesečni zapor. Grozil se je nedavno v Zaversičevj gostilni pri Sv. M. M. zg. Antoniji Grlici in nekemu Petracu, da ju zakolje. — 64letni krojač Ferdinand Vanderbecken iz Lvova je dne 22. t. m. svojo soprogo na javnej ulici z nožem nevarno ranil. Obsojen je na 1½ leto težke ječe.

V Zagrebu je bila dne 11. t. m. konečna razprava proti dr. Schindtnerju, ki je bil obtožen hudodelstva poneverjenja. Obsojen je na 12 letno težko ječo in na povrnitev sodnijskih stroškov in poravnanje škode. Schindtner je objavil ničevno pritožbo in priziv.

Gospodarske in trgovinske stvari. Zakon o zavarovanju delavcev proti boleznim (od 30. marca 1888.)

Govorili smo uže o novem zakonu, kateri bo de stopil v kratkem v krepost.

Mislimo, da vstrežemo našim obrtnikom, ako jim podajemo tu najvažnejše določbe jako obširnega, 78 paragrafov obsegajočega zakona.

Iz § 1.

Kdo se mora zavarovati proti bolezni? Zavarovati se morajo vsi delavci, ki bodo po postavi od 38. dec. 1887. zavarovani proti nezgodam.

Vsi delavci in upravni uradniki v rudnikih in zraven spadajočih tovarnah; v vseh obrtih, ki spadajo pod obrtno postavo in po drugih obrtniških podjetjih.

§ 1. Delavcem, oziroma upravnim uradnikom, smatrajo se tudi vajenci, praktikanti in drugo osebje, katero vsled nekončanega vajeinstva še nima nikakega, ali pa le majhni prislužek.

Iz § 4.

Kdo se sme zavarovalne dolžnosti oprostiti?

Politične oblasti smejo izmej zgorej navedenega osebja oprostiti tiste, ki dokažejo, da so pri družini delodajalca v slučaju bolezni preskrbljeni najmanj za 20 tednov s hrano in zdravniško pomočjo; ali pa če se jim toliko časa isplačuje mezda tudi v slučaju bolezni.

Iz § 5.

Kaj se prišteva mezdi? K plačilu ali mezdi v smislu postave prištevajo se tudi tantième in naturalni dohodki, kakor hrana, stanovanje itd.

Vračunijo se ti dohodki mej mezdo po povprečni, krajevni ceni.

Iz § 5.

Kaj morajo zavarovanci prejemati? Zavarovancem dajati je najmanj:

- od pričetka bolezni brezplačno zdravniško pomoč, tudi pri porodu, in zdravlila.
- Če bolezen nad tri dni traja, izplačati je zavarovancu za vsaki dan podpora v znesku 60% navadne v dotičnem okraju običajne mezde, za katero so plačevali. Podpora traje 20 tednov. Porodnicam izplačevati se more pri normalnem zdravstvenem stanju najmanj skozi 4 tedne po porodu.

Za pogrebščino izplačati se ima znesek, ki doseže najmanj visokost 20dnevne zgorej omenjene dnevne mezde.

Iz § 7.

Kdo odmeri običajno dnevno mezdo? Politični uradi I. instance odmerijo po zaslišanju zaupnih mož to svoto za določeni čas. Ta svota odmeriti je posebej za možke in ženske; za mladostne in odrasle delavce.

(Za ljubljansko mesto odmerila se je kot navadna povprečna dnevna mezda:

M o š k i m :

1. Za mladostne delavce po 40 kr. na dan.
2. „ delavce po . . . 80 „ „ „
3. „ 1. pomočnika po . 1 gl. „ „

Ž e n s k i m :

1. Za mladostne delavke po 30 kr. na dan.
2. „ delavke po . . . 50 „ „ „)

Iz § 8.

Kako se more skrbeti za zavarovance? Namesto brezplačne zdravniške pomoči in denarne podpore zamore se dajati tudi oskrbovanje in bolnišnici po zadnjem razredu na stroške bolnišne blagajne, in sicer:

1. Zakonskim in njih družini ali pri njih živečim osebju na lastno zahtevanje; ali pa če je bolezen taka, da se mora bolnik v bolnišnico oddati.

2. Vsem drugim bolnikom na vsaki način. Bolnišna blagajna je zavezana plačati bolnišnične stroške za štiri tedne.

Če ima bolnik, ki se priskrbuje, v bolnišnici družino, katero je preživel, izplačati more blagajna tem slednjim polovico denarne podpore za tisti čas, ko je bolnik v bolnišnici.

Iz § 8.

Kakšne so dolžnosti delodajalcev? Delodajalci so zavezani, da naznanijo vse osebe, katere so pri njih na delu, v gotovem času, katerega bo de odločila deželna oblast.

Po tem prvem roku pa morejo vse na novo v delo vstopivše osebe v treh dneh po vstopu naznaniti; in v treh dneh

po izstopu iz dela odznaniti. (Ministerstvo je pozneje še določilo da je treba zavarovati tudi iste delavce, katere se vsprejme v delo le za nekaj dni; kakor n. pr. na železnicah za odmetavanje snega itd.) (Konec prih.)

Zahvala

Podpisano zahvaljuje se najtoplije gg. članom dramatičnega društva ljubljanskega, kateri so s pravo bratsko požrtvovalnostjo prevzeli predstavo dne 9. t. m. v gledališču „Fenice“, dalje gospodi tržaškimi diletantom, ki so nesebično pri igri sodelovali, končno slavnemu občinstvu, posebno tržaški gospodi, katera je društveno zabavo počastila z svojo navzočnostjo ter vsem, kateri so na koji koli način pripomogli k splošnemu lepemu vspehu društvene zabave.

V Trstu, 10. februarja 1889.

Predsedništvo tržaškega podpornega in bralnega društva.

Martin Kerže, predsednik. Ivan Hafner, tajnik.

Kdor si želi jasnosti o nemškem oblikoslovju, omisli si naj **Početnico nemškega jezika.**

Za 1. in 2. razred slovenskih gimnazij, tudi za pripravnice slovenskih učiteljskih sestavil 1—3

RAJMOND ČUČEK,
c. kr. profesor v Kopru.

V platno vezana stane 80 kr. Razposiljo jo pisalec sam, in to poštanim potom, ako se priloži še 5 kr. poštnine.

Tiskarna Dolenc v Trstu
izdeluje vsakovrstna tipografska dela, kakor: priporočnice, račune, okrožnice, vizitnice, poročilne objave, vabila, programe, izkaze, oglase, pravila, ustopenice, zaključne račune (bilance), ročišnice, cenike, polnomoči, jestvenike, carinska pisma, naznanila, izpovedne listke itd., — vse ukusno in po ceni.

Tiskarna prodaja nastopne slovenske knjige, kakor: „Kmetijsko berilo“ po 40 nč., trdo vezano 60 nč.; „Sodni obrabi“ po 20 nč.; „Viljem Tell“ po 40 nč.; „Ljudmila“ po 20 nč.; „Filip“ po 20 nč.; „Antigona“ po 20 nč.; „Trst in okolica“ po 30 nč.; „Pjesma o zvonu“ po 20 nč.; „Istra“ po 20 nč. Postava o „črnej vojski“ po 5 nč.

Ima v zalogi vse potrebne tiskovine in knjige za župne urade.

„Slovanski Svet“

ki izhaja 10 in 25. dne vsacega meseca v Ljubljani, objavlja l. 1889 poleg političkih članov, važne razprave o svojstvenosti slovenskih kulturnih vprašanjih, n. pr.: O zadrugi, ruskem miru in artelju; o slovenskih običajih, o slovenskem pravu, o slovenski umetnosti, o slovenski cerkvi, letos tudi o zgodovini slovenske cerkve med Jugoslavi, o slovenski terminologiji itd. Na vrsto pridejo krajsi leposlovniki spisi iz vseh slovenskih literatur. V vsaki št. se naznanja tudi slovenska književnost. Dopisi in drobne novice poročajo o važnih delih in dogodkih kulturnega življenja po vseh slovenskih zemljah. Pri vsem gleda na kulturne potrebe slovenskega naroda ter je namenjen na prvem mestu zrelemu slovenskemu občinstvu. Duhovniki in učitelji na kmetih ki nimajo prilike v veliki meri obširne poučevati se o gibanju vsega Slovanstva, dobivajo v listu obilo pouka in spodbudnih misli.

„Slovanski Svet“, obseza 16 velikih strani, stoji na leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt l. 1 gld., za ljubljanske naročnike in dijake pa za celo l. 3 gld. 60 kr. in za četrt l. 90 kr.

Fran Podgornik, 3—3
izdajatelj Slovanskega Sveta v Gorici

Strašansko pozornost!

opravičeno čudenje povzročajo vsled neverjetne nizke cene na vsem kontinentu moje

žepne ure

remontovirke iz srebrnega nikla.

ki veljajo samo gld. 4-80 komad z elegantno verižico vred

Samo sluščajno

mi je mogoče prodajati te krasne ure remontovirke, ki so vreden na sekundo in imajo skoraj nerazrušljiv, precizen stroj, za smešno ceno samo gld. 4-80 z verižico vred. Ure imajo mehanično urejena kazala, ploščato steklo, navijajo se brez ključa in jamčim zanje pism. za 3 leta. Priložnost se ne verne; zaloga se zmanjšuje, naj zatorej vsak hitro kupi to uro, katere se nikjer ne dobi za dvojno ceno. Pošilja proti gotovini ali povzetju **Exportwaarenhaus Sigm. Günsberger,** 3—6 Wien, II., Theresiengasse 1.

Kdor si hoče

brez težave zaslužiti mnogo denarja, pošlje naj svojo addresso upravnistvu tega lista v zapečatenem pismu z nadpisom „zaslužek“.

SUKNO
razposilja za gotov denar ali po poštne povzetji po zelo nizkih cenah in sicer

3-10 m. cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m. cela obleka, boljše, 4.90
3-10 m. flno 8.-	3-10 m. flno 10.-
2-10 m. površna sukinja 6.-	3-10 m. črna sal. obleka 10.-
3-10 m. črna sal. obleka 10.-	Kar ni komu všeč, se lahko vrne

Uzorec franko. — Naslov: **FRIEDRICH BRUNNER** Tuchfabrikslager, Nadobno, Brunn, Na debeleho. Op. Uzorec za gospodo krojče nefrankovani. 20

Nič več kašlja!

Prsni čaj
napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS

v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov. Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čisti kri; ima dober okus in velja en zavoj za 3 dni 60 n.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pila za prestenje života in proti madrona iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri zaprtim trupu, želodčnih boleznih itd. in se lahko uživa o vsakem času brez obzira na dijo. **Ena škatlja velja 30 sold.**

Plašter in tud tinktura proti karjlim ocesom in debeleji koži — Cena 3 plaštrov za kurja očesa 20 soldov — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edina zaloga v Trstu v lekarni **ROVIS**, v Gorici v lekarni **Cristofolletti** in **Pontoni** 10-5

V tej lekarni govori se tudi slovenski.

Pozor.

Podpisani lastnik kavane „Caffe Commercio“ preuzeo je ovih dana staroznano i po Slovanih u obće močno obiskovano 6—5

Nemško kavarno (Caffe tedesco), v ulici „Caserma“.

Priporoča se domačinom in tujcem z mnogobrojno obiskovanje, ter obljublja najpazljivejšo postrežbo. Skrbel bode tudi, da bodo v kavarni vsi važnejši domači tržaški in tudi zunanji časopisi, posebno pa slovenski in hrvaški.

A. ŠORLI.

Nič več zobobolov.

Voda za zobe lekarničarja G. B. Rovis ozdravi hipoma vsak največi zobobol, zabrani narejenje tartara in gnjilje zob, ohrani bele, ojači zabrne in čisti ustni dih. Na prodaj v lekarni **Rovis Corso 47** po 50 kr. steklenica. 10—5

Čuj! Čuj! Svet Čuj! Čuj!

Stroj za šivanje for. 1.95.

Čudovato je delo tega stroja; šiva vse izvrstno, najdebelejša sukno in najtinejši šifon; gre dobro; je divno izdelan, zlatno brončiran, okrašuje vsaki salon.

Neodpušljivo je, kjer v hiši ni še tega stroja. — Kdo bi bil kedaj mislil, da se more napraviti za for. 1-95 šivalni stroj.

Ogromna je prodaja tega stroja; naj ga zatorej vsak takoj naroči, ker bo kmalo razprodan. Za naročbo zadostuje dopisnica. Prodaja se na vse kraje sveta. Ker so stroški neznatni, proti gotovini ali poštne povzetju.

Exportgeschäft Sig. Günsberger, Wien, II. Theresiengasse Nr. 1.

Posilja blago dobro spravljenno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovješe oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic in svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17

Stare reči popravim, ter jih v ognji pozlatim in posebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovole poslati iste nefrankovane. 24—3

Posilja blago dobro spravljenno in poštnine prosto!

Naravno olje

iz jeter od polenovke (Baccala).

Najizbornejše kakovosti, kojega z dobrim vspehom zakazujejo najboljši mestni zdravniki. — Iz iste kakovosti napravljiva se tudi zeleno ali jodoželezno (ferrato) olje. Zaloga v lekarni **G. B. Rovisa Corso št. 47.** 10—4

Najcenejši izvor za kupovanje za zimsko sezijo in Božič!

J. & S. Kessler v Brnu,

Ferdinandove ulice št. 7 sn.,

razpošiljata po poštne povzetji:

10 metrov zimskega lodna za ženske obleke, dvojnne šlekosti	gld 5 50
10 metrov Vallerie-fianole za ženske obleke, najnovješi uzorec	gld 4 —
10 metrov kalmuka, težke baže, najnovješi uzorec	gld 2 70.
10 metrov barhanta za obleke, težke baže, najnovješi uzorec	gld 3 —
10 metrov blaga za ponočne suknje, križast-ga, najnovješi uzorec	gld. 2 50
29 vatlov Prostejskega barhanta, modar in rujav gl. 5 bal in rud. 6	gld. 6 —
3 10 metra blaga za moško obleko za zimo Ia. gld 5 50. IIa.	gld. 3 75
2 10 metra blaga za zimsko suknje, modnega. Ia. gld 10 —. IIa.	gld. 6 —
2 10 metra blaga za ogrtače, modnega.	gld 6 —
6. kap iz pliša za ves. 10. in dečke	gld. 1 50
1. zimska posteljna odeja iz Rouze. kompletna	gld 4 —
1. zabraha, 190 cm. dolga 1 0 cm. široka, Ia. žolta gld 250. IIa siva	gld. 1 50
1 Angora-ogrinjalo, za zimo 1/4. Ia. gld. 6 —. IIa.	gld. 2 80
1 ženski jopić iz ovčje volne, (Jesey. vs b modne barve Ia. gl. 3. IIa.	gld. 1 50
3 krili iz klobovine bog to tamburani. rud. 6. sivi in rujavi	gld. 3 —
6 parov zimskih nogovic. pl. tenih, v vseh barvah, pregristi	gld. 1 50
1 platnena rjuha, 2 metra dolga brez šiva	gld. 1 50
10 metrov posebne preproge, težke baže	gld 3 50
1 moška srajca bela i barvasta, Ia. gld. 1 80, IIa.	gld. 1 20
3 delavske srajce iz teškega oksf rda	gld. 2 —
3 parov gač iz barhanta. platna Ia. gld. 2 50, IIa.	gld. 1 80
9 parov zimskih kratkih nogovic, pl. tenih, v vseh barvah	gld. 1 10
6 ženskih srajc iz močnega latna ali šifona. Ia. gld. 5. IIa	gld. 3 25
3 nočni korseti iz šifona, vezani Ia. gld 4. —. IIa.	gld 1 80
1 zastor iz jute, turški naris, Ia. gld 3 50, IIa.	gld 2 50
1 garnitura pregrinjaj, 1 prt in 2 post. pregr. iz jute gld 4 50, iz jut	gld. 3 50
29 vatlov domačega platna, teške baže. 1/4. gld. 3 50 1/4	gld 4 20
29 vatlov oksforda. najnovješi naris	gld 4 50
9 vatlov kanafasa, najnovješi naris, najboljša baže	gld 6. —
3 prt. vseh barv, 1/4. gld 2. —. 1/4	gld 1 —

Uzorec zastoj in franko.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5.

Z l. 1889. nastopil je „KMETOVALEC“ VI. letnik. „KMETOVALEC“ je edini veči gospodarski list in ob enem najcenejši, zato ni čuda, ako je med najbolj razširjenimi slovenskimi listi. V l. 1888. prinesel je „KMETOVALEC“ na 212 straneh velike oblike 80 večih in 105 manjših gospodarskih in sicer poljedel. in vrtnarskih člankov ter blizu 70 podob. — Barilo v „KMETOVALECU“ in „VRTNARJU“ je dandanes za naprednega kmetovalca tako važno, da ne sme biti slovenskega gospodarja brez teh koristnih listov. — „KMETOVALEC“ s prilogo „VRTNAR“ stoji na leto 2 gld., učitelji plačajo pa le polovico. Udje c. kr. kmetijske družbe dobivajo „KMETOVALECA“ zastoj. — Naročila sprejema c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobijo vse izle šteti.

skih, živinarskih, vinarskih in gozdarskih člankov, nad 135 splošno zanimivih odgovorov na gospodarska vprašanja, katera so stavlili naročniki uredništvu, blizu 175 gospodarskih novic itd. To berilo razjasnjevalo je 50 podob. „VRTNAR“ je poseben vrtnarski strokovni list, katerega dobivajo naročniki „KMETOVALECA“ zastoj. „VRTNAR“ je prinesel l. 1888. na 96 straneh velike osmerke 85 večih in 78 manjših sadlarskih in vrtnarskih člankov ter blizu 70 podob. — Barilo v „KMETOVALECU“ in „VRTNARJU“ je dandanes za naprednega kmetovalca tako važno, da ne sme biti slovenskega gospodarja brez teh koristnih listov. — „KMETOVALEC“ s prilogo „VRTNAR“ stoji na leto 2 gld., učitelji plačajo pa le polovico. Udje c. kr. kmetijske družbe dobivajo „KMETOVALECA“ zastoj. — Naročila sprejema c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobijo vse izle šteti.